

Faula serena

L'últim dels tretze "estudis en prosa" que conté *Caires vius* (1907), de Víctor català, porta per títol "Faula serena", i és un magnífic exemple de prosa mètrica: 276 decasíl.labs femenins, més un alexandrí, sense rima i cap indicació gràfica de les fronteres de vers. Les assenyalo ja en els tres primers: *Bell mateix que Apol.ló: la vesta curta lligada al tronc, que els Genis emmotllaren; i nues els braços ferrenys, la cama nua...*

Quan, el 1951 –encara en vida l'autora–, Selecta va publicar les *Obres completes* de Víctor Català, Manuel de Montoliu ja advertia al pròleg del volum que "Faula serena" era una *fantasia poemàtica* escrita "en versos hendecasil.labs blancs". Curiosament, al text editat per Selecta, l'alexandrí del 1907 (*dormit com un infant en braços de la dida*) s'havia convertit en un decasíl.lab (*dormit com nin en braços de la dida*). És possible que aquest canvi s'hagués introduït abans del 1951, en alguna de les reedicions de *Caires vius* en volum solt; potser també altres canvis, que normativitzen la llengua del text, però proven de respectar-ne la mètrica, són previs de l'edició de Selecta.

A pesar de l'advertiment de Montoliu, però, hi ha en el text de Selecta "correccions" que desfiguren injustificablement uns quants del versos de "Faula serena". Això obliga a descartar la possibilitat de les esmenes fossin aprovades per l'autora. ¿Com hauria consentit que *i a cops de bec esllenegà'l, desfer-lo* perdés la mesura en *i a cops de bec enllenegar-lo, desfer-lo*?

Aquestes manipulacions irresponsables dels textos no solament es perpetuen, sinó que empitjoren a cada nova edició. Així, el text de *Caires vius* que dona Edicions 62 a la Molc (1982) és en principi el mateix del 1951, però una nota preliminar adverteix que hi han moder-

nitzat ortogràficament "algunes paraules, que encara apareixien en forma antiquada en les edicions precedents". Només de començar a llegir "Faula serena" ens adonem que aquesta modernització ha estat feta amb tan poc criteri que n'han desgraciat el primer decasíl.lab canviant *Apol.ló* per *Apol.lo*. *Bell mateix*

per que Apol.lo: la vesta curta ja no és un vers; el text de la Molc encara és pitjor que els precedents.

Aquest de Víctor Català és solament un cas entre molts. Després de tants anys d'esguerrar textos amb el pretext de revisar-los i modernitzar-los, ja és hora que algun editor amb cara i ulls i cap i peus –*raríssima avis*– s'encarregui de restituir-nos-els en la seva forma originària, ortografia al marge. Mentrestant, els lectors escrupulosos no tenim altre remei que gratar-nos la butxaca i anar a furgar a les llibreries de vell.

Jordi Cornudella